

Горкун У. С., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОП
Початкова освіта Житомирського державного університету імені Івана Франка

Науковий керівник: **Шанскова Т. І.**, завідувачка кафедри початкової
освіти та культури фахової мови, докторка педагогічних наук, доцентка
Житомирського державного університету імені Івана Франка

**ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ «НУМІКОН» НА УРОКАХ
МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ З УЧНЯМИ З
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ (ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ
ПОРУШЕННЯ)**

У сучасній освіті ключовим завданням є забезпечення рівного доступу до
якісної освіти для всіх учнів, зокрема для дітей з особливими освітніми
потребами. Математика є однією з основних дисциплін, яка розвиває пам'ять,
увагу, логічне мислення та вміння вирішувати поставлені завдання. Реалізація

інклюзивного підходу ставить перед педагогами завдання пошуку ефективних методик, які сприяють не лише засвоєнню навчального матеріалу, але й розвитку когнітивних, соціальних та адаптаційних навичок учнів під час уроків.

Проблема навчання математики дітей з особливими освітніми потребами має багато аспектів і привертає значну увагу дослідників, як у міжнародному, так і в українському науковому співтоваристві. Усередині останніх досліджень, що стосуються навчання дітей з особливими освітніми потребами на уроках математики із застосуванням методики «Нумікон», можна виділити групу вчених, які активно працюють над цією темою: Атрощенко Н. М., Безкоровайна Л. М., Бондаренко О. В., Василенко-ван де Рей А., Дика Н. Д., Ліщук Н. І., Чеботарьова О. В., Шевченко А. О.).

На думку Чеботарьової О.В., Гладченко І. В., Василенко-ван де Рей А., та Ліщук Н. І. «Методика «Нумікон» - це методика формування математичних навичок у дітей, де застосовується мультисенсорний підхід, де використовуються спеціальні набори наочно-практичного матеріалу» [4, С. 8].

Методика «Нумікон» – це професійна програма, сучасний метод, який націлений на вивчення математики за допомогою практичного досвіду, де використовується мультисенсорний підхід та застосовуються спеціальні набори наочно-практичного матеріалу [3, С. 151].

На думку Бондаренко О. В. «Методика «Нумікон» - це інноваційна система навчання математики, розроблена у Великій Британії для дітей із різними освітніми потребами. Вона базується на використанні спеціальних тактильних форм, що сприяють розвитку логічного мислення, просторового сприйняття та основних математичних уявлень у дітей» [1].

Методика «Нумікон» - це потужний інструмент для візуалізації числових понять, що суттєво полегшує сприйняття матеріалу дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку. Вона дає змогу створювати наочні уявлення про числа, що значно підвищує рівень розуміння та засвоєння матеріалу учнями [2].

Методика «Нумікон» є сучасним інструментом, розробленим для формування математичних навичок через гру, візуалізацію та маніпуляцію

об'єктами. Її застосування дозволяє забезпечити більш доступне розуміння абстрактних математичних понять, таких як число, кількість, арифметичні операції. Ця методика особливо актуальна для дітей з особливими освітніми потребами, оскільки вона враховує їхні потреби у візуальній та практичній підтримці навчального процесу.

Наукові дослідження і практика свідчать про ефективність методики «Нумікон» у розв'язанні проблем, пов'язаних з труднощами у навчанні математики, зокрема у розвитку базових математичних компетентностей, уваги, логічного мислення та самостійності в роботі. Це робить методику незамінним засобом у навчанні дітей в початкових класах, де формуються основи математичної грамотності.

Застосування методики «Нумікон» на уроках математики допомагає дітям:

1. Легко розуміти співвідношення між числом та його зоровим і тактильним представленням. Завдяки тому, що кожна пластина має певну кількість отворів, які відповідають конкретному числу.

2. Порівнювати числа, накладаючи одну пластину Нумікону на іншу або розташовуючи їх поруч.

3. Моделювати склад числа. Це важливий етап у розумінні арифметичних дій. Вивчити склад числа можна складаючи пластини разом і спостерігаючи, як утворюються різні комбінації.

4. Вивчати парні та непарні числа. Цю властивість можна помітити завдяки вигляду пластини. Парні числа можна розділити на дві рівні частини, а непарні – ні.

5. Зрозуміти механізм додавання та віднімання, замість абстрактних чисел. При додаванні чисел діти розташовують їх поруч, а при відніманні накладають меншу пластину Нумікону на більшу.

Великою перевагою методики «Нумікон» є те, що діти можуть доторкнутися чи переставити пластини, завдяки цьому учні вчаться встановлювати зв'язки між числами, розпізнавати закономірності між діями та вирішувати прості завдання. Під час застосування методики «Нумікон» на

уроках математики навчання стає цікавим та невимушеним, здобувачі освіти граючись пластинами різних кольорів та форм, розвивають не лише математичні навички, а й моторику, просторове мислення та креативність. Учні краще засвоюють абстрактні математичні поняття, що особливо важливо для дітей молодшого шкільного віку.

Таким чином, дослідження можливостей та ефективності застосування методики «Нумікон» в освітньому процесі є надзвичайно актуальними. Воно сприятиме розширенню інструментарію педагогів, адаптації освітнього процесу до потреб дітей з особливими освітніми потребами та вдосконаленню системи інклюзивної освіти загалом.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко О. В. Сучасні методики навчання математики в початковій школі. Київ: Вид-во Освіта, 2020. 256 с.
2. Методика Нумікона: як інклюзивна освіта допомагає вчити математику всім. Блог, Цікава математика на Mathema. URL: https://mathema.me/blog/metodika-numikon/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 13.03.2025).
3. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (23–24 квітня 2020 року, м. Суми). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. С. 151.
4. Чеботарьова О. В., Гладченко І. В., Василенко-ван де Рей А., Ліщук Н. І. Дитина із синдромом Дауна. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру». 2018, С. 8.